

On som i cap on anem després de la proclamació de la República Catalana

written by Arnau Padró | 29 d'octubre de 2017

En aquest article intentaré fer un resum de com hem arribat a la situació en la qual ens trobem en aquest precís moment, després de proclamar la República Catalana; també intentaré analitzar quins són els elements clau que ens han portat a aquesta situació. Finalment em centraré a intentar descriure quins són els principals escenaris que contemplo que poden esdevenir-se en les pròximes setmanes.

D'on venim?

L'independentisme ha estat un moviment en constant creixement des que el 2009 es varen organitzar les consultes sobre la independència. En aquell moment es varen assolir més de 800.000 vots favorables a la independència en uns processos electorals organitzats per la ciutadania sense suport del govern català i sense vinculació. El 2012 en unes eleccions que molts líders polítics de forces sobiranistes van voler qualificar de plebiscitàries 1.787.656 van optar per candidatures que en un grau o altre optaven per un procés de transició nacional que havia de portar a la llibertat del nostre país. El 9N del 2014 va tenir lloc un procés participatiu organitzat per voluntaris però amb el suport del govern que a més havia estat desacreditat com a útil pel president de la Generalitat. En aquella ocasió 1.861.753 catalans van optar pel Sí a la independència, tot i que cal dir que el cens era ampliat a majors de 16 anys i persones residents a Catalunya però sense dret a vot en unes eleccions oficials. El 27S del 2015 varen tenir lloc unes eleccions plebiscitàries amb la independència com a eix central. Les

candidatures favorables a la independència varen treure 1.966.508 vots. Finalment, l'1 d'octubre del 2017, va tenir lloc un referèndum d'autodeterminació vinculant, organitzat pel Govern de Catalunya, sota condicions de repressió per part de la policia espanyola que va intentar evitar el procés electoral i va acabar amb un balanç de 1.066 ferits. En el referèndum almenys 2.044.038 catalans van dipositar la butlleta del 'Sí' a la independència. No se sap quants catalans haurien optat pel 'Sí', en total, ja que la policia espanyola va tancar col·legis electorals i va requisar urnes plenes de vots. 26 dies després d'aquell referèndum i després que el govern català intentés negociar amb el govern espanyol a través de mediació estatal i internacional i d'una possible convocatòria d'eleccions anticipades autonòmiques per evitar l'aplicació del 155, que va planar durant el 26 d'octubre; el Parlament de Catalunya va proclamar la República Catalana independent tot activant la Llei de Transitorietat i indicant al Govern de Catalunya quins decrets i accions havia de dur a terme seguidament.

Per què hem arribat aquí?

Tenim dos motius pels quals hem arribat en aquesta situació. En primer lloc, la principal causa ha estat el fet que l'estat espanyol sempre ha tingut com a projecte polític un estat centralitzat i unificat, inspirant-se en el model francès. D'altra banda, la mentalitat amb què treballa Espanya és una mentalitat militar, en la qual se cerca sempre la victòria sobre l'oponent i en la qual la negociació amb ell es percep com una mostra de feblesa. Això ha portat a una enorme intransigència a totes les peticions de l'autonomisme d'intentar trobar una fórmula d'encaix en la qual Catalunya se sentís còmode. I posteriorment, aquesta intransigència s'ha repetit amb les forces que lideraven el procés d'independència, que han intentat una vegada i una altra negociar amb Espanya una solució per tal que els catalans poguessin exercir el seu dret a l'autodeterminació. Malgrat

que cada cop majories més consolidades i grans de la part catalana es posicionaven favorablement per la independència, això no ha fet canviar ni l'actitud ni l'estratègia de l'estat espanyol.

El segon motiu pel qual hem arribat aquí ha estat la fermesa amb la qual el poble català ha entomat cadascun dels reptes que s'havien marcat des del lideratge del moviment independentisme. Ja el 2009 més de 60.000 catalans voluntaris varen col·laborar en l'organització de les consultes populars sobre la independència. En el procés participatiu del 9N, malgrat saber que no tenia valor ni tan sols pel govern que l'havia organitzat, un volum totalment inesperat de catalans va sortir al carrer per emetre el seu vot aquella jornada. Si en aquell moment el poble català no hagués reaccionat amb tant d'èxit, potser no s'hagués arribat a les eleccions plebiscitàries del 27S en les mateixes condicions i el resultat hagués estat un altre. D'altra banda, el referèndum d'autodeterminació de l'1 d'octubre, pel fet de tenir l'oposició de l'estat espanyol, amb un desplegament brutal de forces policials espanyoles que varen venir des d'altres parts d'Espanya, resultava un repte difícil per l'independentisme. De fet, el líder de l'ANC, Jordi Sànchez, es conformava en arribar a 1 milió de vots, cosa que considerava que seria un èxit desbordant. A més, l'entitat independentista que ha aconseguit l'organització de 6 mobilitzacions milionàries a favor de la independència, va donar la consigna a la gent, que fes fileres amb la papereta davant els col·legis electorals en cas que la policia els tanqués. És a dir, renunciava a la defensa dels col·legis i a forçar la votació a través de la resistència pacífica. Malgrat tot, el poble català es va autoorganitzar ja des del divendres abans de la votació per dormir als col·legis electorals i protegir-los. I l'1-0 va donar una contundent lliçó de dignitat i fermesa davant la violenta repressió d'Espanya aconseguint que més de 2,2 milions de persones poguessin votar.

Quins escenaris s'obren ara?

Després de la proclamació del 27 d'octubre, s'obre una nova partida en la qual el govern espanyol i el català competiran per imposar el seu poder en el territori català. D'una banda, el fet que l'1-0 es pogués dur a terme el referèndum d'autodeterminació que Espanya havia prohibit i havia promès aturar va ser una contundent mostra de feblesa per part de l'estat espanyol. A més, cal afegir el fet que diversos països i organitzacions internacionals han demanat a Espanya que aposti pel diàleg i no per la força per resoldre el conflicte amb Catalunya. De l'altra, aparentment, sembla que el govern català no disposa de cap pla concret per fer efectiu el control del territori i pels moviments i declaracions dels darrers dies, no sembla que vulgui anar a un combat frontal amb Espanya per imposar la seva autoritat sobre l'espanyola. Malgrat tot, el govern de Puigdemont diu que segueix endavant com a Govern de la República i alguns diputats de la majoria que va aprovar la proclamació diuen que continuaran treballant amb normalitat. En aquest context, s'obren tres possibles escenaris.

El Govern català aposta per una presa de control del país clàssica

En aquest escenari, el Govern català decideix finalment llançar-se a intentar controlar el territori català de la forma clàssica com ja ho han fet altres estats que han assolit la independència d'una forma unilateral. En primer lloc caldria un gest simbòlic que doni el tret de sortida a la implementació de la República. El Govern podria en qualsevol moment fer un acte solemne en el qual es dugués a terme la signatura de diversos decrets de desplegament de la Llei de Transitorietat Jurídica i de derogació de lleis espanyoles com per exemple la Ley de Banderas que imposa la bandera espanyola a tots els edificis públics. Un altre element jurídic

important a aprovar és el de deixar clar que els cossos policials espanyols no tenen cap competència a Catalunya i són cossos policials estrangers. Un cop firmats els decrets caldria que es visualitzés que s'executen les ordres que es relacionen amb aquests decrets. Estratègicament, l'ideal seria apostar inicialment per accions senzilles que siguin fàcilment implementables, cosa que permetria donar un missatge a la població que el Govern actua amb l'objectiu de guanyar credibilitat i insuflar autoestima a la gent. Seguidament, el més rellevant seria evitar que Espanya, a través de la força, cessés físicament els Consellers i alts càrrecs del Govern evitant que poguessin entrar a les Conselleries; també s'hauria d'evitar la detenció del Govern de Catalunya. Per això caldria tenir el control complet dels Mossos d'Esquadra i també coordinar la població per tal que defensessin les seus del Govern de Catalunya. Per simplificar la defensa els primers dies es podria concentrar tot el Govern al Palau de la Generalitat que és una localització més fàcil de defensar per l'estretor dels carrers que envolten l'edifici. Un cop assolit l'objectiu inicial es podria passar a l'ofensiva envoltant els edificis i vaixells on resideix la policia espanyola amb persones i els Mossos d'Esquadra al davant per tal que aquests cossos accedissin a abandonar el territori català si no volen ser processats per ocupació il·legal del país. Seguidament caldria prendre el control dels ports i aeroports i començar a gestionar fronteres. Finalment caldrà trobar els mecanismes que garanteixin que el Govern català pot exercir l'embargament de comptes i propietats d'aquelles persones que no paguin els impostos que pertoquen a la República Catalana.

El Govern català aposta per visualitzar el control del país convocant eleccions constituents

En aquest escenari el Govern català aposta per visualitzar que controla el país amb la convocatòria d'unes eleccions per

conformar un parlament constituent que seria l'encarregat d'elaborar la Constitució de la República Catalana. Tenint en compte que el govern espanyol ja ha anunciat la convocatòria d'eleccions autonòmiques és un escenari en el qual es podria acabar produint una mena de referèndum sobre l'acceptació o no de la República proclamada. El govern espanyol intentaria evitar a través dels seus recursos l'execució de les eleccions constituents i en cas que es duguessin a terme, els partits espanyols les boicotejarien no presentant-se i demanant l'abstenció. D'altra banda, el govern català, amb l'ajuda dels catalans que respecten la sobirania del Parlament de Catalunya, miraria d'implementar el procés electoral amb les màximes garanties i, alhora, els partits pro república cridarien al boicot del procés electoral organitzat per Espanya. Qui fos capaç de dur a terme el procés electoral amb més garanties i participació seria qui guanyaria aquesta batalla i tindria ja molt ben encarat el control del país. Cal tenir present que la força d'Espanya resideix en el poder coercitiu que ostenta en territori català, amb un ampli desplegament policial, que fins i tot es podria incrementar. En canvi, el Govern català no disposa encara del poder coercitiu i ni tan sols té assegurat el control i obediència del cos dels Mossos d'Esquadra, però disposa d'un ampli suport i mobilització de la població que ja va demostrar l'1-0 que està disposada a defensar la seva sobirania.

El Govern català dóna legitimitat a les eleccions autonòmiques organitzades per Espanya

En aquest escenari, el Govern català no es veu capaç d'anar a cap tipus d'enfrontament i lluitar per prendre el control del territori i simplement aposta per una estratègia conservadora que li permeti almenys salvar la majoria parlamentària favorable a la independència de la qual disposava en la Catalunya autonòmica. Cal tenir present que en aquest escenari

és possible que, vista la feblesa del Govern català, Espanya decidís actuar encara amb més contundència per assegurar-se la victòria final i il·legalitzés aquelles candidatures que portessin la independència o el respecte a la República proclamada en el seu programa electoral. De manera que el marc mental d'intentar ratificar en aquestes eleccions la decisió presa pel poble català l'1-0 –i iniciada pel Parlament de Catalunya– i en el qual mirarien de posar-nos els partits que han liderat l'independentisme fins ara, podria fracassar per la impossibilitat de concórrer a les eleccions amb un programa clar. En aquest escenari és possible que s'acabés amb una llista unitària per la democràcia que agrupés PDeCAT, Demòcrates de Catalunya, Esquerra Republicana de Catalunya, CUP, MÉS i fins i tot el Podem Catalunya que lidera Albano Dante. El perill d'aquesta situació seria entrar en una lluita per recuperar la democràcia i alliberar els empresonats per Espanya que allunyaria de la centralitat l'objectiu d'assolir una República Catalana independent.